

RECENZII

Mihail Kogălniceanu, Kostache Negruzzi, *Carte de bucate boierești 200 rețete cercate de bucate, prăjituri și alte trebi gospodărești. Tipărite cu cheltuiala și îngrijirea unei societăți de iubitori de înaintarea și strălucirea neamului românesc*, Editura Vreamea, București, 2007

“Carte de „bucate boierești” este o grupare a „200 de rețete cercate de bucate, prăjituri și alte treburi gospodărești” scrisă de Mihail Kogălniceanu și Kostache Negruzzi, ediție din 2007 îngrijită de Rodica Pandele și apărută la Editura Vreamea, București. Așa cu reiese din Preambulul volumului, ce ține loc de prefață, prima ediție a cărții s-a tipărit în 1841 la Iași semnată doar cu inițialele K.N și M.K., dar autorii n-au stat mult timp „incognito” fiind „descoperiți” chiar prin propria lor confirmare. Cartea a cunoscut un real succes în epocă din moment ce la doar un an, în 1842, s-a tipărit a doua ediție, urmată de o alta în 1846. Rodica Pandele descrie în „Preambul “ cele trei ediții din secolul al XIX –lea, toate având se pare același aspect poligrafic ca paginare și ca înfățișare generală. Pe lângă faptul că a fost „cea dintâi carte de bucate rânduie”, autorii au mai realizat un lucru inovator pentru acea vreme și anume „primul vocabular al domeniului artei culinare” așa cum precizează Rodica Pandele. Autorii au avut în vedere rețete tradiționale moldovenești dar și de „import” nemțești și franțuzești ce au pătruns în bucătăria boierească. Cartea propriu-zisă începe cu așa numita „scară” sau cuprins ce redă succesiv rețetele așa cum au fost scrise de autorii săi celebrii. Rețetarul începe cu o succesiune de supe (p.9 – p.11) continuând cu feluri de mâncare din carne (p.11 – p.23). Sunt descrise trei feluri de aluaturi întrebuintabile „la orice vrei” după cum afirmă autorii. Rețetarul e îmbogățit cu feluri de mâncare din carne cu adausuri de legume și sosuri (p. 38 – p. 40), feluri de gelatină din carne sau pentru fructe (p. 38 – p.40), budinci (p. 45 – p. 53), torturi de diferite feluri (p. 54 - 56) și alte aluaturi numite „babe”, „cozonaci”, „posnaci” (p. 56 – p. 59); felurite deserturi – „bezele”, „scoarțe”, prăjituri, sufleurii (p.59 – p.72). Nici băuturile nu au fost lăsate deoparte, cei doi autori oferind

trei feluri de „vișinap” (p. 73, 74). Rețetele culinare sunt suplinite de rețete de conserve precum „pătlăgele murate”, „must”, „halva” dar și diverse sfaturi pentru păstrarea alimentelor - „mijloc de a ține nucile proaspete un an întreg” sau „mijloc de a scoate sarea de prisos din bucatele cele prea sărate” etc.

Cele „200 de rețete cercate” sunt urmate la pagina 83 de un vocabular redat în ordine alfabetică, foarte util în a desluși limbajul vremii. La pagina 89 se află nota editorului ce explică modul de transcriere a cărții conform cu normele filologice acceptate pentru editarea textelor din secolul al XIX –lea. Conform explicațiilor, editorul s-a străduit să păstreze particularitățile fonetice, morfologice și lexicale ale vremii în care a fost scrisă cartea (p. 89 - 103). Ediția 2007 a cărții „Carte de bucate boierești” se termină cu un „Indice alfabetic al rețetelor” (p.105).

Din mulțimea rețetelor se pot desprinde rețete tradiționale românești precum „Trahană pentru ciorbă”(p.38), „Răcitură de cap de vițel” (p.17); din categoria modalităților tradiționale de păstrare a alimentelor menționăm „fasole, mazăre și bob verde murat” (p.26), „Mazăre verde în grăunțe” (p. 26) „Cașcaval de vacă”, „Mușchi” (p.70). sunt doar câteva sfaturi prin care autorii își încheie pledoaria culinară.

Din punct de vedere științific cartea prezintă interes pentru istoria alimentației tradiționale prin descrierea modalităților de preparare a alimentelor în mediul social boieresc. Considerăm că volumul prezintă interes și pentru publicul larg datorită varietății rețetelor culinare atât a celor tradiționale cât și celor „importate” nemțești și franțuzești, așa cum reiese chiar din denumirea lor (p.18 - p.19).

Sabina Horvath

Florian Țigan, *Crâmpie de monografie sentimentală a satului Dușești – județul Bihor 1508-2008*, Editura Didactica militans – Casa Corpului Didactic Oradea, 2008.

Cercetările monografice s-au impus pretutindeni începând din a doua jumătate a secolului trecut, în strânsă corelație cu afirmarea științelor socio-umane, în speță a celor sociologice, antropologice și etnologice, dar și a unui curent demofil aflat în strânsă corelație cu cercetările sociologice, în special.

Investigarea socialului a preocupat deopotrivă specialiști ai domeniului sociologi, etnologi, antropologi, istorici, geografi, demografi, psihologi etc, dar și